

**LIETUVOS MOKSLEIVIŲ SĄJUNGOS
SPALIO MĖNESIO VADOVŲ KLUBO
TEMŲ PRISTATYMAS**

2025 m. spalio mėn.

NACIONALINIŲ TEMŲ PRISTATYMAS – Lietuvos moksleivių sąjungos (toliau - LMS) Valdybos rengiamas leidinys, skirtas informuoti moksleivius bei visuomenę apie kasmėnesiniuose, 49-ose savivaldybėse vykstančiuose organizacijos vienijamų moksleivių susitikimuose – Vadovų klubuose – diskutuojamas temas. Tikimės, kad šis leidinys padės geriau suprasti šių dienų moksleivių ir jaunimo aktualijas, problemas ir padės pasiruošti kokybiškoms diskusijoms reikiamomis temomis mokinių tarybose, mokyklose, o Vadovų klubuose išreikšta atstovų nuomonė atspindės mokyklos moksleivių nuomones. Šiame leidinyje pateikiamos tik nacionalinės temos, skirtos visoms LMS vienijamoms savivaldybėms. Informaciją apie papildomas Jūsų savivaldybėje Vadovų klubuose aptarinėjamas regioninės reikšmės temas savarankiškai pateikia LMS padaliniai.

TEMOS:

1. Visuomenės sveikatos priežiūros organizavimas mokyklose;
2. Psichologai mokyklose;
3. Psichoaktyvių medžiagų prevencija mokyklose;
4. Lytiškumo ugdymas mokyklose;
5. Pasiruošimas valstybiniams brandos egzaminams;
6. Menstruacinės higienos priemonės mokyklose;
7. DiscoverEU;
8. Moksleivių įsidarbinimo vasaros metu galimybės;
9. Regioninė jaunimo politika.

1. VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ORGANIZAVIMAS MOKYKLOSE

Visuomenės sveikatos priežiūra mokykloje - savivaldybės visuomenės sveikatos biuro vykdoma sveikatos būklės stebėseną, teikiama pirmoji pagalba, mokinių sveikos gyvensenos įgūdžių ugdymas bei mokinio savirūpai reikalingos pagalbos teikimas ugdymo įstaigoje. Visuomenės sveikatos priežiūrą mokykloje vykdo visuomenės sveikatos specialistas. Šia tema norima išsiaiškinti visuomenės sveikatos priežiūros organizavimo mokyklose kokybę, kylančius iššūkius bei gerąsias patirtis ([įsakymas dėl visuomenės sveikatos priežiūros organizavimo mokykloje tvarkos aprašo patvirtinimo](#)).

1. Ar žinai, kas yra Tavo mokykloje veikiantis(-ys) visuomenės sveikatos specialistas(-ai)?
 - 1.1. Jei taip, ar teko pas jį / ją lankytis?
2. Ar visuomenės sveikatos specialistas Tavo mokykloje ugdo mokinių sveikos gyvensenos įgūdžius (organizuoja paskaitas, užsiėmimus ir t.t.)?
 - 2.1. Jei taip, kokios veiklos yra veiksmingiausios mokiniams?
3. Ar visuomenės sveikatos specialistas mokykloje turi savo sveikatos kabinetą?
 - 3.1. Jei taip, ar kabinete yra kraujospūdžio matavimo aparatas, kūno temperatūros matavimo termometras, svarstyklės, ūgio matuoklis, kambario ir lauko termometrai, pirmosios pagalbos teikimo priemonės?
4. Kiek laiko vidutiniškai per savaitę visuomenės sveikatos specialistas praleidžia mokykloje?
5. Ar visuomenės sveikatos specialistas dirba ir kitose mokyklose?

2. PSICHOLOGAI MOKYKLOSE

Šia tema norima išsiaiškinti mokyklų psichologų problematiką.

1. Ar psichologas Tavo mokykloje laikosi konfidencialumo principų (pasidalinkite savo patirtimis)?
2. Ar psichologas Tavo mokykloje vykdo darbą su klasėmis (užsiėmimai klasių valandėlių metu ir t.t.)? Pasidalinkite pavyzdžiais.
3. Kiek laiko per savaitę vidutiniškai mokyklos psichologas praleidžia mokykloje?

4. Ar Tavo mokykloje mokyklos psichologas ar socialinis darbuotojas užima klasės vadovo pareigas?
 - 4.1. Jei taip, ar toks specialistas mokykloje yra vienas (nėra dviejų psichologų ar socialinių darbuotojų)?
 - 4.2. Ar mokiniai gali turėti pilnavertiškas konsultacijas? Ar yra sukuriamas pernelyg artimas ryšys konsultacijų metu? Kokia auklėtojo funkcijų įtaka specialisto darbo kokybei?
5. Pasidalinkite savo mokyklos gerosiomis / blogosiomis patirtimis, susijusiomis su mokyklos psichologais.

Kilus klausimų, kreiptis:

Kamilė Draudvilaitė

LMS Valdybos narė

kamile.draudvilaite@moksleiviai.lt

+370 645 01393

3. PSICHOAKTYVIŲ MEDŽIAGŲ PREVENCIJA MOKYKLOSE

Nors bendras narkotikų vartojimo lygis Lietuvoje dar nėra aukščiausias Europoje, tarp mokyklinio amžiaus jaunimo rodikliai sparčiai auga – apie penktadalis moksleivių bent kartą yra bandę narkotikų. Tai rodo, kad ši problema paliečia vis daugiau jaunuolių. Mokyklos tampa viena iš pagrindinių erdvių, kurioje galima laiku suteikti pagalbą ir užkirsti kelią žalingiems įpročiams. Todėl mums labai svarbu išgirsti jūsų patirtis ir nuomones – jos padės suprasti, kiek veiksmingos prevencinės priemonės yra šiandien ir ką dar reikėtų tobulinti.

1. Kaip dažnai jūsų mokykloje vyksta užsiėmimai ar pamokos, kuriose kalbama apie psichoaktyvių medžiagų (pvz., alkoholio, tabako, narkotikų) prevenciją?
2. Kokiais būdais jūsų mokykla pateikia informaciją apie šią temą (pvz., per gyvenimo įgūdžių pamokas, specialius projektus, renginius, svečių paskaitas, plakatus, kitus metodus)?

3. Kaip vertinate gyvenimo įgūdžių pamokas, kuriose kalbama apie sveiką gyvenimo būdą ir prevenciją – ar jos jums atrodo įdomios ir naudingos? Kodėl taip manote?
4. Ar, jūsų nuomone, mokykloje taikomos prevencinės priemonės (užsiėmimai, paskaitos, veiklos) realiai padeda mokiniui susimąstyti ir pergaltoti savo sprendimus? Pagrįskite savo nuomonę.
5. Ką, jūsų manymu, būtų galima patobulinti mokykloje, kad prevencinės veiklos šia tema būtų veiksmingesnės ir labiau pritaikytos mokiniams?
6. Ar mokykloje sudaromos galimybės patiems moksleiviams aktyviai dalyvauti prevencijos veiklose (pvz., organizuoti renginius, kurti iniciatyvas, diskutuoti su bendraamžiais)? Kaip tai galėtų būti skatinama labiau?

4. LYTIŠKUMO UGDYMAS MOKYKLOSE

Gyvenimo įgūdžių programoje įtrauktas lytiškumo ugdymas kelia nemažai diskusijų ir praktinių klausimų – kaip jis iš tiesų vyksta klasėse, kokie metodai taikomi, kiek mokiniams tai naudinga. Ši tema yra aktuali, nes ji siejasi ne tik su žiniomis apie sveikatą, bet ir su pagarba santykiuose, lyčių lygybe bei asmeniniu saugumu. Jūsų atsakymai padės aiškiau pamatyti, ar šis ugdymas atitinka jaunimo poreikius ir kaip būtų galima jį sustiprinti.

1. Kokiais būdais jūsų mokykla pateikia informaciją apie lytiškumą ir kaip dažnai tai yra daroma (pvz., per gyvenimo įgūdžių pamokas, specialius projektus, svečių paskaitas, kitais metodais)?
2. Ar gyvenimo įgūdžių pamokos, kuriose kalbama apie lytiškumo ugdymą, jums atrodo aiškos ir aktualios? Kodėl taip manote?
3. Kaip, jūsų nuomone, šios pamokos ar veiklos prisideda prie geresnio supratimo apie santykius, atsakomybę ir sveiką gyvenseną?
4. Su kokiais sunkumais ar trūkumais susiduriate mokykloje kalbant apie lytiškumo ugdymą (pvz., informacijos trūkumas, nepatogi atmosfera, neaiški metodika)?
5. Ką, jūsų manymu, būtų galima patobulinti, kad lytiškumo ugdymas mokykloje būtų įdomesnis, labiau naudingas ir pritaikytas jūsų amžiui?

5. PASIRUOŠIMAS VALSTYBINIAMS BRANDOS EGZAMINAMS

Egzaminai yra vienas svarbiausių etapų mokinių gyvenime, tačiau jie dažnai tampa ir didžiausiu iššūkiu. Šiomet ypatingą įtampą kelia atnaujintos ugdymo programos, informacijos trūkumas bei jausmas, kad pasiruošimui ne visada pakanka laiko ir priemonių. Tai daro tiesioginę įtaką tiek mokinių rezultatams, tiek jų psichologinei savijautai. Todėl jūsų patirtys yra labai svarbios – jos leis geriau suprasti, su kokiais sunkumais jaunimas susiduria ruošiantis VBE, ir kokios pagalbos labiausiai reikia.

1. Kaip mokytojai ir jūs prisitaikote prie atnaujintų ugdymo programų ruošiantis valstybiniams brandos egzaminams?
2. Su kokiais sunkumais dažniausiai susiduriate jau mokslo metų pradžioje ruošiantis VBE (pvz., užduočių apimtis, temos, tempas, pasiruošimo metodai)?
3. Kokių resursų (vadovėlių, užduočių sąsiuvinų, konsultacijų, papildomi mokymų) šiuo metu labiausiai trūksta jums?
4. Ar turite visą reikiamą informaciją apie egzamino struktūrą, vertinimo kriterijus ir pasiruošimo galimybes? Jei ne – kokios informacijos stinga?
5. Kaip mokiniai (jūs) tiek 11, tiek 12 klasėse jaučiatės motyvacijos prasme: ar egzaminai kelia labiau pasiryžimą mokytis, ar labiau stresą ir nerimą?
6. Kokie šiuo metu pagrindiniai klausimai kyla dėl valstybinių brandos egzaminų?

6. MENSTRUACINĖS HIGIENOS PRIEMONĖS MOKYKLOSE

Menstruacijų tema vis dar neretai lieka nutylima, tačiau realybė tokia, kad daugelyje mokyklų nėra galimybės gauti higienos priemonių. Tai sukuria papildomų iššūkių, diskomfortą ar net praleistas pamokas. Užtikrinus, kad priemonės būtų prieinamos visoms mokinėms, galima sumažinti stigimą ir sudaryti sąlygas kiekvienai jaustis saugiai bei oriai. Jūsų atsakymai padės suprasti, kaip ši situacija atrodo iš jaunimo perspektyvos ir kokių sprendimų reiktų mokyklų bendruomenėse.

1. Ar mokykloje esate gavę informacijos ar edukacijos apie menstruacinę sveikatą ir higieną (pvz., per pamokas, paskaitas ar specialius užsiėmimus)?
2. Ar Jūsų mokykloje yra sudarytos sąlygos gauti menstruacines higienos priemones skubiais atvejais? Jei taip – koku būdu (pvz., pas socialinį pedagogą, mokyklos slaugytoją, specialiuose higienos taškuose)?
3. Kaip vertintumėte galimybę menstruacines higienos priemones gauti nemokamai visiems mokiniams, pagal poreikį?
4. Jeigu tokios priemonės būtų prieinamos mokykloje, kokia forma Jums atrodo patogiausia jas gauti (pvz., specialiuose aparatuose tualetuose, konfidencialiai pas atsakingą darbuotoją, kitais būdais)?
5. Ar, Jūsų nuomone, galimybė gauti priemones mokykloje padėtų sumažinti diskomfortą ar pašaipas, kurias gali patirti mokiniai menstruacijų metu?
6. Kaip manote, ar mokyklose turėtų būti užtikrintas didesnis privatumas gaunant šias priemones, ar Jums būtų priimtina, jei jos būtų pasiekiamos atviresnėse vietose (pvz., prie administracijos, bendroje erdvėje)?

Kilus klausimų, kreiptis:

Tėja Lukošiuūtė

LMS Valdybos narė

teja.lukosiute@moksleiviai.lt

+370 699 11123

7. DISCOVEREU

„DiscoverEU“ yra vienas iš programos „Erasmus+“ veiksmų, kuris suteikia galimybę keliauti ir pamatyti, kokia įvairi yra Europa, sužinoti apie jos kultūros paveldą ir istoriją, susipažinti su žmonėmis iš viso žemyno.

Jums suteikiama galimybė keliauti traukiniais, taip pat gausite „DiscoverEU“ nuolaidų kortelę, kuri suteikia daugybę nuolaidų apgyvendinimui, kultūros ir sporto veikloms, vietos transportui ar kitoms paslaugoms.

Paraiškų teikimo etapas: **2025 m. spalio 30 d. – lapkričio 13 d.** (pradžią ir pabaigą – 13.00 val. Mygtukas „**Pateikite paraišką**“ Europos jaunimo portale atsiras tą dieną, kai prasidės kitas etapas.

Dalyvauti gali jaunuoliai, kurie:

- yra gimę **nuo 2007 m. sausio 1 d. (imtinai) iki 2007 m. gruodžio 31 d. (imtinai)**;
- pildydami internetinę paraiškos formą teisingai nurodo asmens tapatybės kortelės, paso arba leidimo gyventi šalyje kortelės numerį;
- yra:
 - o vienos iš Europos Sąjungos valstybių narių, įskaitant užjūrio šalis ir teritorijas, piliečiai arba gyventojai arba
 - o vienos iš programos „Erasmus+“ asocijuotųjų trečiųjų valstybių (Islandijos, Lichtenšteino, Norvegijos, Serbijos, Šiaurės Makedonijos arba Turkijos) piliečiai arba gyventojai*;
- sutinka su paraiškos formoje pateiktu garbės pareiškimu.

* *Daugiau informacijos – Taisyklių 2 punkte „Kas gali teikti paraišką?“.*

Tada turėsite sudalyvauti viktorinoje (nebent teikiate paraišką kaip grupės narys). Jei būsite atrinkti, galėsite vykti **į ne trumpesnę kaip 1 dienos ir ne ilgesnę kaip 30 dienų kelionę laikotarpiu, kuris, kaip planuojama, prasidės 2026 m. kovo 1 d.**

8. MOKSLEIVIŲ ĮSIDARBINIMO VASAROS METU GALIMYBĖS

Darbas vasarą, dar besimokant mokykloje, yra svarbus žingsnis siekiant geriau pažinti save ir atrasti tinkamą karjeros kelią, išbandant įvairias darbo sritis. Šios temos tikslas - išsiaiškinti Jūsų

patirtis dirbant vasarą: su kokiais sunkumais susidūrėte ieškodami darbo ir kaip ši patirtis susijusi su Jūsų būsima karjera.

Atsakymai į šiuos klausimus padės Lietuvos moksleivių sąjungai formuoti poziciją dėl moksleivių įsidarbinimo vasaros laikotarpiu.

1. Ar esate bandę ieškoti darbo ar įsidarbinti?
 - 1.1. Jei taip:
 - 1.1.1. Kokio pobūdžio darbo ieškojote?
 - 1.1.2. Su kokiais iššūkiais susidūrėte ieškodami darbo?
 - 1.2. Jei ne, kodėl?
2. Ar esate dirbę bent vieną darbą?
 - 2.1. Jei taip:
 - 2.1.1. Kokia buvo Jūsų darbo patirtis?
 - 2.1.2. Kaip radote savo darbą (per pažįstamus, skelbimus, mokyklą ir pan.)?
 - 2.1.3. Kokio tipo darbą dirbote? Ar darbas buvo labiau fizinis ar protinis?
 - 2.1.4. Su kokiais sunkumais ar iššūkiais susidūrėte?
 - 2.2. Jei ne, kodėl?
3. Ar esate ieškoję darbo ar dirbę vasaros metu?
 - 3.1. Jei taip:
 - 3.1.1. Kokios aplinkybės ar veiksniai Jus paskatino?
 - 3.1.2. Kokius naujus įgūdžius išmokai dirbdamas vasarą?
 - 3.1.3. Ar norėtum kitą vasarą vėl dirbti? Kodėl taip arba kodėl ne?
 - 3.2. Jei ne, kodėl?
4. Ar esate girdėję apie jaunimo įdarbinimo programą vasaros metu? Ar esate joje dalyvavę?
 - 4.1. Jei dalyvavote:
 - 4.1.1. Kaip sekėsi rasti darbo vietą?
 - 4.1.2. Kaip įvertintumėte šią programą?
 - 4.1.3. Ar buvo kokių nors sunkumų dalyvaujant šioje programoje?
 - 4.1.4. Ar darbas padėjo geriau pažinti save (pvz., kokius darbus tau patinka ar nepatinka atlikti)?

- 4.1.5. Kaip manai, ar ši patirtis padės tau ateityje renkantis studijas ar profesiją?
- 4.2. Jei nedalyvavote:
- 4.2.1. Ar norėtumėte dalyvauti jaunimo įdarbinimo programoje vasarą?

9. REGIONINĖ JAUNIMO POLITIKA

Šioje skiltyje su savo miesto padalinio pirmininku, regioninės jaunimo politikos koordinatoriumi aptarsite Jūsų mieste, rajone esančius svarbius klausimus, kitas aktualias temas, problemas, Jūsų požiūrį į šių dienų aktualijas. Prieš Vadovų klubą su savo komandomis, mokyklos bendruomene galite pasiruošti Jums aktualius klausimus, išsiaiškinti šiuo metu vyraujančias problemas Jūsų mokykloje, moksleivių poziciją šių dienų aktualijomis, o padalinio pirmininkas ir savanoriai padės visais kilusiais klausimais.

Kilus klausimų, kreiptis:

Melita Mikalevičiūtė

LMS viceprezidentė

viceprezidentas@moksleiviai.lt

+370 676 42913